

לכל הפחות עשה את העבודות ביום, שהוא זמן העבודה, הילכך נחשבו "קדשי ה'", ולא יצאו מידי מעילה,

אבל⁽³⁰⁾ כאשר שחטה בלילה, וזרק ביום, דלילה לאו זמן הקרבה הוא, אינו זמן הראוי להקרבה, אימא, יש לומר שיהיה נחשב כאילו לא עשה בהם עבודה כלל אלא כאילו חנק אותם, ולית בהו מעילה, לכן, משמיעה לנו המשנה, שאינם יוצאים מידי מעילה, ואינו כמי שחנקם.⁽³¹⁾

ואי⁽³²⁾ תנא שחט בלילה וזרק ביום, הוה אמינא יש בה מעילה משום דזריקה ביום הואי, ועבודות העיקריות נעשו ביום, לכן אינם כמי שחנקם.

אבל שחט ביום וזרק בלילה, הואיל וזריקה בלילה הואי, ועבודתה העיקרית נעשתה בלילה, כמאן דחנקינן דמי, כאילו חנקם, וכאילו לא נעשתה בהם עבודה, ואין בהם מעילה, קמשמע לן המשנה שבכל זאת אינם

יוצאים מידי מעילה, כי אינו כמי שחנקו אותם⁽³³⁾.

עתה מקשינן: כל אלו ששנתה המשנה: דרום ולילה, מבואר, מדוע מועלין בהם ואינם כמו שחנקו אותם, דרום הואיל וראוי לקדשים קלים, וכן לילה, כמבואר,

אבל, שחט על מנת לאכול או להקטיר חוץ לזמנו, וחוץ למקומו, קשה, למה מועלין בהן? הלא שחיטתן פסלתן, ולמאי חזו, לאיזה דבר הם ראויין?

האימורים אינם ראויים להקטרה, ולא הבשר לכהנים, ולמה אינם נחשבים כמי שחנקו אותם, ולא תהיה להם מעילה?

ומתריצין: הואיל וזריקת דמם מרצין לפיגולין.

השוחט או העושה אחת מעבודת הקרבנות במחשבת חוץ לזמנו, דהיינו, שחושב שיאכל

30. גירסת השיטה מקובצת.

32. גירסת השיטה מקובצת.

33. גירסא זו, שמקודם מצריכין שחטה בלילה, ואחר כך זרקה בלילה, היא גירסת פירוש המיוחס לרש"י.

והטעם, כמבואר, שאם כבר שמענו זרק בלילה שאינו כמי שחנקו, אין שום צורך להשמיענו שחט בלילה, דאם אפילו זרק בלילה מועלין בהן, כל שכן שחט בלילה.

ולפי גירסא זו, אין הצריכותות כפי סדר המשנה [ועיין בהערה 13 בשם התוס' שגם במשנה הגירסא הפוכה].

אבל בפירוש רבינו גרשום מביא דעה הסוברת, שמקודם אמרה הגמרא צריכותא לזרק בלילה, לפי סדר גירסת המשנה, ומה שנאמר

31. המיוחס לרש"י מבאר: משום שלילה לאו מחוסר זמן. וכתבו האחרונים, שאין כוונת רש"י למה שמבואר במסכת כריתות [ח א], דהרי שם נחלקו אמוראים האם "לילה הוי מחוסר זמן", עיין שם. וכי משנתנו אינה כדעת כל האמוראים! ובחידושי הגריז"ס מבאר דברי רש"י לכוונה אחרת. אבל השיטה מקובצת מבאר: הואיל ולילה הוא זמן ראוי להקטרת איברים ופדרים, לכן אינם כמי שחנקו. [כמבואר בהערה 25]. וסברא זו אמרה הגמרא במסכת זבחים [סח ב], לגבי הדין של "טומאה בבית הבליעה". ראה שם.